

DET KONGELIGE KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

19/1516-1

1. april 2019

Høring - forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet sender med dette forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie på høring.

Forskrift om masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie skal sikre at utdanningene fremstår som enhetlige og gjenkjennelige uavhengig av utdanningsinstitusjon, men samtidig gi rom for lokal tilpasning og utvikling ved den enkelte institusjon. Den skal videre kunne fungere fleksibelt med tanke på justering av innhold dersom kompetansebehovene i tjenestene endres, og samtidig ivareta utdanningsinstitusjonenes, tjenestenes, brukernes og studentenes behov for forutsigbarhet.

Det er et stort behov for å styrke og videreutvikle kompetansen hos ansatte i helse- og omsorgstjenestene. Det er særlig behov for styrket klinisk breddekompetanse i kommunene. Her utgjør sykepleiere en viktig gruppe. Få faktorer er mer avgjørende for kvaliteten på tjenesten enn innhold, kvalitet og de verdier som formidles i grunn- og videreutdanningene. Det må utdannes helsepersonell med en kompetanse som på best mulig måte bidrar til å dekke befolkningens behov. Utdanningene skal også bidra til bærekraft og legge grunnlag for fremtidens yrkesroller. Utviklingen av denne masterutdanningen har derfor kommet etter initiativ fra Helse- og omsorgsdepartementet. Utdanningen er rettet mot behovene i kommunale helse- og omsorgstjenester.

Det faglige grunnlaget for forslag til forskrift er utviklet i samarbeid med universiteter og høgskoler, Universitets- og høgskolerådet, KS, kommuner og Norsk Sykepleierforbund.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for høyere
utdanning, forskning
og internasjonalt
arbeid

Saksbehandler
Berit Johnsen
22 24 79 90

En arbeidsgruppe nedsatt av Helsedirektoratet har utarbeidet innholdet. Denne arbeidsgruppen har hatt representanter fra tjenestene og universitets- og høyskolesektoren. Den har vært ledet av Helsedirektoratet.

Arbeidet med utviklingen av selve forskriften er et samarbeid mellom Helsedirektoratet og RETHOS-sekretariatet.

Helsedirektoratet vil parallelt med høringen publisere en rapport som gir mer utdypende informasjon om helsemyndighetenes hensikt med og anbefalt innhold og organisering av masterutdanningen, rapporten kan lastes ned fra Helsedirektoratets [hjemmeside](#).

Helse- og omsorgsdepartementet vil innføre offentlig spesialistgodkjenning av kandidater med masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie.

Definisjoner og begrepsbruk

Helsedirektoratet har foreslått å benytte forkortelsen AKS for begrepet avansert klinisk allmennsykepleie. Begrunnelsen for å beholde denne forkortelsen er at AKS har blitt innarbeidet både i utdanningsmiljøer og i helse- og omsorgstjenester. Begrepene *avansert* og *klinisk* er med å definere innhold og retning for denne masterutdanningen og fanger samtidig opp internasjonalt bruk av *advanced* og *clinical* om tilsvarende utdanningsløp. Det er i tråd med International Council of Nursing sin definisjon av Nurse Practitioner/Advanced Practice Nurse, og som denne utdanningen viser til. Det er også et poeng å tydeliggjøre at masterutdanningen er rettet mot å utføre sykepleie basert på forsknings-, erfarings- og brukerkunnskap og dermed styrke det kliniske arbeidet med pasienter.

Utdanning rettet mot behovene i kommunale helse- og omsorgstjenester

Innholdet i masterutdanningen skal innrettes mot de samlede behovene i tjenesten, både til innbyggere med akutt og kronisk sykdom, innen somatikk, psykisk helse og rus, rettet mot forebygging, behandling og oppfølging av alle innbyggere, fra dem med lette/enkeltstående sykdommer til eldre og skrøpelige/andre med store og sammensatte behov. Barn og unge inngår, men det er en avgrensning mot innholdet i helsesykepleier- og jordmorutdanningene. Følgende områder oppsummerer sentrale oppgaver og funksjoner kandidaten skal ha etter endt utdanning:

- **Kliniske undersøkelser og behandling:** Kandidaten skal kunne gjennomføre kliniske undersøkelser, vurderinger og iverksette tiltak på selvstendig grunnlag og i samarbeid og samhandling med pasienter, pårørende, helsepersonell og andre relevante fagpersoner.
- **Pasientopplæring og veiledning:** Kandidaten skal kunne undervise og veilede pasienter, brukere og pårørende slik at de kan mestre helseutfordringer og sykdom, og veilede kolleger slik at de kan støtte pasienter og pårørende i dette. Dette innebærer forståelse for at innbyggere kan ha ulike forutsetninger til å forstå helseinformasjon («health literacy»), men også kunnskap og ferdigheter i

helsepedagogiske teorier og prinsipper for å kunne tilpasse undervisning og veiledning til pasienter, pårørende og kollegers forkunnskaper og forutsetninger.

- **Fagutvikling:** Kandidaten skal kunne ta initiativ til utviklingsarbeid og å lede fagutvikling på eget arbeidssted og å delta i forskning.
- **Faglig koordinering og ledelse:** Kandidaten skal kunne gå inn som faglig koordinator av tjenestene, gjerne som teamleder og veileder for andre kolleger. Videre skal kandidaten kunne inngå i kvalitetsutviklingsarbeid og å kunne lede relevante prosjekter for innovasjon, velferdsteknologi og annet utviklingsarbeid, herunder delta i forskning.

Masterutdanningen er utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR).

Høringen

Kunnskapsdepartementet ber høringsinstansene om særlig å vurdere om innholdet i er i tråd med behovene for kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester.

Videre vil departementet ha tilbakemelding på om det er noe som mangler eller som bør utgå i forskriften. Departementet vil også ha tilbakemelding på omfanget av innholdet i forskriften, og om det er gjennomførbart innenfor rammene for utdanningen. Se for øvrig høringssspørsmålene nedenfor.

Høringssspørsmål

Kunnskapsdepartementet ber høringsinstansene om å særlig besvare følgende spørsmål:

1. Formålet med forskriften er blant annet å sikre at kandidater med masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie får samme sluttkompetanse uavhengig av hvilken utdanningsinstitusjon de er utdannet ved. Hvordan vurderes dette å være ivarettatt i læringsutbyttebeskrivelsene?
2. I hvilken grad vurderes utkast til forskrift å være i tråd med intensjonen med masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie, herunder behovet for breddekompetanse, kompetanse til å fylle nye roller, funksjoner og oppgaver som beskrevet i forskriften?
3. I hvilken grad vurderes utkast til forskrift å være i tråd med tjenestenes kompetansebehov?
4. I hvilken grad vurderes utkast til forskrift å være i tråd med brukernes behov for kompetanse i tjenestene? Vi ber særlig brukerorganisasjoner gi innspill på dette spørsmålet.

5. Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonenes behov for lokal tilpasning? Vi ber særlig utdanningsinstitusjonene gi innspill på dette spørsmålet.
6. Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til tjenestenes behov for enhetlig sluttkompetanse? Vi ber særlig tjenestene og brukerne gi innspill på dette spørsmålet.
7. Er det innhold som mangler i høringsutkastet? I så fall hvilke?
8. Er det innhold som bør tas ut eller nedtones? I så fall hva?
9. Praksisstudier skal beskrives, men på et overordnet nivå. Detaljert beskrivelse av praksisstudiene skal skje ved den enkelte utdanningsinstitusjon. Er forskriftens beskrivelse av praksisstudier hensiktsmessig?
10. Masterutdanningen har et krav om 800 timers praksis. I hvilken grad er kravene i forskriften gjennomførbare innenfor rammene av en masterutdanning?
11. En vesentlig del av praksisstudiene skal som hovedregel være organisert som veiledet praksis av sykepleiere med masterkompetanse innen allmennsykepleie eller andre med avansert klinisk og akademisk kompetanse på minimum masternivå og med inngående kunnskap om rollen og oppgavene til allmennsykepleiere. Anses dette som gjennomførbart?
12. Er innholdet og omfanget av masterutdanningen gjennomførbart innenfor rammen av et 120 studiepoengs studium?
13. Er tittelen masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie dekkende for innholdet?
14. Masterutdanningen skal kvalifisere til spesialistgodkjenning i avansert klinisk allmennsykepleie. I forarbeidene som omtales i Helsedirektoratets rapport, er nasjonal eksamen på slutten av utdanningen foreslått som grunnlag for å kunne søke om spesialistgodkjenning. Nasjonal eksamen er eventuelt tenkt utformet og gjennomført i et samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene. Vurderes nasjonal eksamen som hensiktsmessig for å sikre tilstrekkelig vurderingsgrunnlag for å kunne gi spesialistgodkjenning?

Kunnskapsdepartementet understreker at det kan bli justeringer av forskriften som følge av innspill i løpet av høringsrunden.

Det gjennomføres et høringsmøte 21. mai 2019 i Kunnskapsdepartementet. For informasjon og mulighet for påmelding, se våre [nettsider](#). Frist for påmelding er 15. mai 2019.

Forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie trer i kraft 1. januar 2020.

Vi ber om at høringsuttalelser sendes elektronisk ved bruk av den digitale løsningen for høringsuttalelser på www.regjeringen.no/id2632551.

Høringsfristen er 1. juli 2019.

Høringsuttalelser er offentlige og blir publisert.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Berit Johnsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

ADHD Norge
Afasiforbundet i Norge
AKAN (Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk)
Akershus Barne- og Ungdomsråd (ABUR)
Akershus fylkeskommune
Akershus universitetssykehus HF
A-Larm (bruker- og pårørendeorganisasjon for åpenhet om rus og behandling)
Aldring og helse
Allmennmedisinsk forskningsenhet - AFE Bergen
Allmennmedisinsk forskningsenhet - AFE Oslo
Allmennmedisinsk forskningsenhet - AFE Tromsø
Allmennmedisinsk forskningsenhet - AFE Trondheim
ALS Norsk støttegruppe
Amathea (rådgiving for uplanlagte gravide)
Ammehjelpen
ANANKE - Norsk OCD forening
Angstringen
Anonyme Alkoholikere
Arbeids- og sosialdepartementet
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Arbeidsforskningsinstituttet
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Assistanse. Interesseforening for barn med synshemming
Association of Norwegian Students Abroad
Atlantis Medisinske Høgskole
Aurora Støtteforening for mennesker med psykiske helseproblemer
Aust-agder Barne- og ungdomsråd (AABUR)

Aust-Agder fylkeskommune
Autismeforeningen i Norge
BAR - Barn av rusmisbrukere
Barne- og
likestillingsdepartementet
ungdoms- og familiedirektoratet
Barne-
Barnekreftforeningen
Barneombudet
Bipolarforeningen Norge
Blodkreftforeningen
Blærekreftforeningen
Blå Kors Borgestadklinikken
Blå Kors Norge
Blålys (landsforeningen for seksuelt
misbrukte)
Brystkreftforeningen
Bufetat Midt-Norge
Bufetat Nord
Bufetat Sør
Bufetat Vest
Bufetat Øst
Buskerud fylkeskommune
By- og regionforskningsinstituttet
NIBR
CarciNor –(for personer med
nevroendokrin kreft)
Cerebral Parese-Foreningen
Delta
Den Norske Jordmorforening
Den norske legeförening
Den norske PKU-förening
Den norske tannlegeforening
Diabetesforbundet
Diakonhjemmet Sykehus
Dysleksi Norge
Endometrioseforening
Fagforbundet
Fagrådet – Rusfeltets
hovedorganisasjon
Fellesorganisasjonen
Finansdepartementet

Postboks 8008 0030 OSLO
Dep

Finnmark fylkeskommune
Finnmarkssykehuset HF
Folkehelseinstituttet
Forandringsfabrikken
Forbundet mot Rusgift
Forbundet Tenner og Helse
Foreningen for barnepalliasjon -
FFB
Foreningen for Blødere i Norge
Foreningen for Digeorge syndrom
Foreningen for el-overfølsomme
Foreningen for Fangers Pårørende
Foreningen for Fragilt X-syndrom
Foreningen for Gynekologisk
Kreftrammede (Gynkreftforeningen)
Foreningen for hjertesyke barn
Foreningen for intensiv stimulering
av hjerneskadde
Foreningen for Kroniske
Smertepasienter
Foreningen for muskelsyke
Foreningen for Søvn sykdommer
Foreningen Norges døvblinde
Forsvarsdepartementet
Funksjonshemmedes
Fellesorganisasjon
Fylkesmannen i Aust- og Vest-
Agder
Fylkesmannen i Buskerud
Fylkesmannen i Finnmark
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Oppland
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Fylkesmannen i Telemark
Fylkesmannen i Troms
Fylkesmannen i Trøndelag
Fylkesmannen i Vestfold
Fylkesmannen i Østfold

Fylkesråd for funksjonshemmede -
Akershus
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Aust-Agder
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Buskerud
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Finnmark
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Hedmark
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Hordaland
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Møre og Romsdal
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Nordland
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Oppland
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Rogaland
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Sogn og Fjordane
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Telemark
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Troms
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Trøndelag
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Vest-Agder
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Vestfold
Fylkesråd for funksjonshemmede -
Østfold
Fylkesråd for funksjonshemmede
Oslo
Handikappede barns
foreldreforening
Haraldsplass Diakonale Sykehus
HBRUSU - Landsforeningen for
transkjønnete
Hedmark fylkeskommune
Helgelandssykehuset HF

Helse Bergen HF
Helse Fonna HF
Helse Førde HF
Helse Midt-Norge RHF
Helse Møre og Romsdal HF
Helse Nord RHF
Helse Nord-Trøndelag HF
Helse- og omsorgsdepartementet
Helse Stavanger HF
Helse Sør-Øst RHF
Helse Vest RHF
Helsedirektoratet
Helseklage – Nasjonalt klageorgan
for helsetjenesten
Helseutvalget
HivNorge
Hjernesvulstforeningen
Hordaland barne- og ungdomsråd
Hordaland fylkeskommune
Hovedorganisasjonen Virke
Høgskolen i Innlandet
Høgskolen i Molde
Høgskolen i Sørøst-Norge
Høgskolen i Østfold
Høgskulen i Volda
Høgskulen på Vestlandet
Hørselshemmedes Landsforbund
Iktyoseforeningen i Norge
Innvandrerne landsorganisasjon
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet
Interesseforeningen for LMBB-
syndrom
Interessegruppa for kvinner med
spiseforstyrrelser
Justis- og
beredskapsdepartementet
Kirkens bymisjon
Klinerfelterforeningen i Norge
Kliniske ernæringsfysiologers
forening
Knappenforeningen- for barn med
spise- og ernæringsproblemer

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet
Kompetansenettverk for kvalitet i
Barnevern
Kompetansesenter - Rus
Kreftforeningen
KREM (Kreativt og mangfoldig
arbeidsliv)
KS
Landbruks- og matdepartementet
Landsforbundet for
Utviklingshemmede og deres
pårørende
Landsforbundet Mot Stoffmisbruk
Landsforeningen Alopecia Areata
Landsforeningen for amputerte
Landsforeningen for forebygging av
selvskading og selvmord?
Landsforeningen for hjerte- og
lungesyke
Landsforeningen for Huntingtons
sykdom
Landsforeningen for kvinner med
bekkenløsningsplager
Landsforeningen for nakkeskadde
Landsforeningen for Nyrepasienter
og Transplanterte
Landsforeningen for Overvektige
Landsforeningen for polioskadde
Landsforeningen for Prader Willi
syndrom
Landsforeningen for Pårørende
innen Psykisk helse
Landsforeningen for
ryggmargsskadde
Landsforeningen for trafikkskadde
Landsforeningen mot
fordøyelsessykdommer
Landsforeningen uventet barnedød
støtteforening for mennesker i
psykiatrien og deres venner
Landsforeningen We shall
overcome

Landsgruppen av helsesøstre
Landsorganisasjonen for
Romanifolket
Landsorganisasjonen i Norge
Landsrådet for Norges barne- og
ungdomsorganisasjoner
LAR-Nett Norge
Leppe- ganespalte Foreningen?
Leve - Landsforeningen for
etterlatte ved selvmord
Leverforeningen
Likestillings- og
diskrimineringsombudet
Longyearbyen lokalstyre
Lovisenberg diakonale høgskole
Lovisenberg Diakonale Sykehus
LSHDB (Landsforbundet for
kombinert syns- og
hørselshemmede/døvblinde)
Lungekreftforeningen
Lymfekreftforeningen
M.E. Nettverket i Norge
MARBORG (brukerorganisasjon på
rusfeltet)
Marfanforeningen
Mental Helse
Mental helse ungdom
MiRA Ressurssenter for kvinner
med minoritetsbakgrunn
Momentum
Protesebrukerforeningen
Morbus Addison Forening
Multippel Sklerose Forbundet i
Norge
Munn- og halskreftforeningen
Møre og Romsdal fylkeskommune
NA (Anonyme Narkomane)
Nasjonal kompetansetjeneste for
samtidig rusmisbruk og psykisk
lidelse
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonalt forbund for folk i LAR

Nasjonalt kompetansesenter for
legevaktsmedisin
Nasjonalt kunnskapssenter om vold
og traumatisk stress
Nasjonalt organ for kvalitet i
utdanningen
Nasjonalt senter for distriktsmedisin
Nasjonalt senter for
erfaringskompetanse innen psykisk
helse
Nasjonalt senter for læringsmiljø og
atferdsforskning
NOFUS (urologiske sykdommer)
Nord universitet
Nordland Barne- og ungdomsråd
(NOBUR)
Nordland fylkeskommune
Nordlandssykehuset HF
Norges Astma- og allergiforbund
Norges
barnevernlederorganisasjon
(NOBO)
Norges Blindeforbund
Norges Døveforbund
Norges Farmaceutiske Forening
Norges Fibromyalgi Forbund
Norges forskningsråd
Norges Handikapforbund
Norges Kvinne- og familieforbund
Norges ME-forening
Norges Migreneforbund
Norges Optikerforbund
Norges Parkinsonsforbund
Norges Tannteknikerforbund
Norges teknisk-naturvitenskapelige
universitet
Norges Whiplash Forbund (for
personer som har blitt skadet i
trafikkulykker)
NORILCO(Norsk Forening for
Stomi- og Reservoaropererte)
Norsk barnelegeforening
Norsk Barnevernsamband

Norsk Craniofacial Forening
Norsk CRPS-Forening
Norsk Cøliakiforening
Norsk Dysmeliforening
Norsk dystoniforening
Norsk Epilepsiforbund
Norsk Ergoterapeutforbund
Norsk forbund for svaksynte
Norsk Forbund for
Utviklingshemmede
Norsk Forening for Analtresi
Norsk forening for cystisk fibrose
Norsk Forening for Ehlers-Danlos
Syndrom
Norsk Forening for
Nevrofibromatose
Norsk forening for osteogenesis
imperfecta
Norsk Forening for Psykisk
Helsearbeid
Norsk forening for Rett syndrom
Norsk forening for slagrammede
Norsk forening for Tuberøs
Sklerose
Norsk Fosterhjemsforening
Norsk Fysioterapiforbund
Norsk glaukomforening
Norsk Hemokromatoseforbund
Norsk Immunsviktforening
Norsk Innvanderforum
velferd og aldring Norsk institutt for
forskning om oppvekst
Norsk Interesseforening for
kortvokste
Norsk interesseforening for
stamming og løpsk tale
Norsk intravenøsforening
Norsk Kiropraktorforening
Norsk Lymfødemforening
Norsk Manuellterapeutforening
Norsk nettverk for downs syndrom
Norsk Ortopedisk Forening
Norsk osteoporoseforening

Norsk palliativforening
Norsk pasientforening
Norsk pasientskadeerstatning
Norsk Porfyriforening
Norsk Psoriasisforbund
Norsk Psykiatrisk Forening
Norsk Psykoanalytisk Forening
Norsk psykologforening
Norsk Radiografforbund
Norsk Revmatikerforbund
Norsk sarkoidose Forening
Norsk senter for studier av
problematferd og innovativ praksis
Norsk Spielmeyer-Vogt Forening
Norsk studentorganisasjon
Norsk Sykehus- og
helsetjenesteforening
Norsk Sykepleierforbund
Norsk tannpleierforening
Norsk tjenestemannslag
Norsk Tourette Forening
Norske Fotterapeuters Forbund
Norske Ortoptisters Forening
Norske Samers Riksforbund
Nærings- og fiskeridepartementet
Oppland fylkeskommune
Organisasjon mot offentlig
diskriminering
Organisasjonen for private
barneverntiltak (OPB)
Oslo universitetssykehus HF
OsloMet storbyuniversitetet
Parat Helse
Pasient- og brukarombodet i
Hordaland
Pasient- og brukarombodet i Møre
og Romsdal
Pasient- og brukarombodet i
Rogaland
Pasient- og brukarombodet i Sogn
og Fjordane
Pasient- og brukarombudet i Agder

Pasient- og brukerombudet i
Buskerud
Pasient- og brukerombudet i
Finnmark
Pasient- og brukerombudet i
Hedmark og Oppland
Pasient- og brukerombudet i
Nordland
Pasient- og brukerombudet i Oslo
og Akershus og Sosial- og
eldreombudet i Oslo
Pasient- og brukerombudet i
Telemark
Pasient- og brukerombudet i Troms
Pasient- og brukerombudet i
Trøndelag
Pasient- og brukerombudet i
Vestfold
Pasient- og brukerombudet i
Østfold
Pensjonistforbundet
Prematurforeningen
Privatpraktiserende
Fysioterapeuters Forbund
ProLAR (Nasjonalt forbund for folk i
LAR)
Prostatakreftforeningen
Proteinintoleranseforeningen
Pårørendealliansen
Recovery Norge
Redd Barna
Regionsentrene for barn og unges
psykiske helse
Ressurssenteret for omstilling i
kommunene
Retinitis Pigmentosa Foreningen i
Norge
Retretten (interesseorganisasjon
for rusmisbrukere)
RIO (Rusmisbrukernes
Interesseorganisasjon)
Rogaland fylkeskommune

Rusmisbrukernes
interesseorganisasjon
Ryggforeningen i Norge
Ryggmargsbrokk- og
Hydrocephalusforeningen
Rådet for psykisk helse
Rådgivning om spiseforstyrrelse
SAF (Synshemmede akademiker)
SAFO (Samarbeidsforumet av
funksjonshemmede
organisasjoner)
Sametinget
Samisk høyskole
Selvhjelp for Innvandrere og
Flyktninger
Selvhjelp Norge (Nasjonalt
kompetansesenter for
selvorganisert selvhjelp)
Senior Norge
Sex og politikk
SINTEF Helse
Sjukehusapoteka Vest HF
Sjukehusapotekene i Midt-Norge
HF
Skeiv ungdom
Sogn og Fjordane fylkeskommune
St. Olavs Hospital HF
Statens helsetilsyn
Statens legemiddelverk
Statens råd for likestilling av
funksjonshemmede
Stiftelsen Fontene - Fontenehuset i
oslo
Stiftelsen Kirkens familievern
Stiftelsen Menneskerettighetshuset
Stiftelsen Psykiatrisk Opplysning
Stiftelsen Rettferd for taperne
Stoffskifteforbundet (STOFO)
Sunnaas sykehus HF
Sykehusapotek Nord HF
Sykehusapotekene HF
Sykehuset i Vestfold HF
Sykehuset Innlandet HF

Sykehuset Telemark HF
Sykehuset Østfold HF
Sykehuspartner HF
Sørlandet sykehus HF
Taternes Landsforening
Telemark fylkeskommune
Telemark ungdomsråd
Troms barne- og ungdomsråd
Troms fylkeskommune
Trøndelag Barne- og ungdomsråd
Trøndelag fylkeskommune
Turner Syndrom foreningen Norge
Ung Kreft – for unge kreftrammede
og pårørende
Ungdom mot narkotika
Ungdom og Fritid
Ungdommens fylkesting - Buskerud
fylkeskommune
Ungdommens Fylkesting -
Hedmark fylkeskommune
Ungdommens fylkesting - Møre og
Romsdal fylkeskommune
Ungdommens fylkesting - Oppland
fylkeskommune
Ungdommens fylkesting -
Rogaland fylkeskommune
Ungdommens fylkesting (UFT) -
Vest-Agder fylkeskommune
Ungdomspolitisk utvalg - Sogn og
Fjordane
Ungdomspolitisk utvalg (UPU) i
Finnmark fylke
Unge duer
Unge funksjonshemmede
Unge funksjonshemmede
Uni research Helse
Unio
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Stavanger
Universitetet i Tromsø – Norges
arktiske universitet

Universitets- og høgskolerådet
Universitetssykehuset Nord-Norge
HF
Utenriksdepartementet
Velferdsalliansen
Velferdsforskningsinstituttet NOVA
Vest-Agder fylkeskommune
Vestfold barne- og ungdomsråd
Vestfold fylkeskommune
Vestre Viken HF
VID vitenskapelige høgskole
Voksne for barn
Wayback (stiftelse for straffedømte)
Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund
Østfold Barne- og Ungdomsråd
Østfold fylkeskommune